

สรุปผลการประชุม

เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน กรณีแรงงานกัมพูชาเดินทางกลับประเทศ

- ❖ เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2568 ประธานสภาอุตสาหกรรมภาคตะวันออก, ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง พร้อมคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ได้ร่วมประชุมกับคณะกรรมการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการผู้หลบหนีเข้าเมือง และโยกย้ายถิ่นฐานแบบไม่ปกติ ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566 - 2577) ซึ่งประกอบด้วย รอง.ผอ.ศปป.2 กอ.รมน., เจ้าหน้าที่จาก ศปป.2 กอ.รมน. และเจ้าหน้าที่ตัวแทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง โดยทางประธานสภาอุตสาหกรรมภาคตะวันออก, ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง พร้อมคณะกรรมการสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานแบบเฉียบพลัน กรณีแรงงานกัมพูชาเดินทางกลับประเทศในที่ประชุม ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายละเอียดแนวทางแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานแบบเฉียบพลัน กรณีแรงงานกัมพูชาเดินทางกลับประเทศ

ที่มาของปัญหา

เนื่องจากสถานการณ์ชายแดนไทย-กัมพูชาในช่วงที่ผ่านมา ส่งผลให้แรงงานกัมพูชาที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย เดินทางกลับประเทศเป็นจำนวนมากอย่างกะทันหัน ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในหลายภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาคเกษตรกรรม ภาคบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างหนัก

แม้ว่าจะมีแรงงานจากเมียนมาและลาวเข้ามาทำงานอยู่บ้าง แต่ในพื้นที่ภาคตะวันออกโดยเฉพาะจังหวัดระยอง ยังคงพึ่งพาแรงงานกัมพูชาจำนวนมาก เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับชายแดนกัมพูชา การสูญเสียแรงงานในครั้งนี้นឹងสร้างผลกระทบต่อการผลิต การดำเนินธุรกิจ และความต่อเนื่องของห่วงโซ่อุปทานอย่างรุนแรง

เพื่อบรรเทาปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรเสนอแนวทางเชิงนโยบายและมาตรการที่สามารถดำเนินการได้ทั้งระยะเร่งด่วนและระยะกลาง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของกำลังแรงงาน และรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

หลักการและเหตุผลของข้อเสนอ

1. จัดตั้งศูนย์ One Stop Service (OSS) ที่ชายแดน

- **เหตุผล:** ระบบการนำเข้าแรงงานแบบ MOU ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันใช้เวลานาน (60–120 วัน) มีค่าใช้จ่ายสูง (18,000–25,000 บาท/คน) และไม่สามารถรับประกันได้ว่าแรงงานจะอยู่กับนายจ้างได้นานเพียงพอ ส่งผลให้หลายสถานประกอบการต้องอาศัยแรงงานนอกระบบ ซึ่งสร้างปัญหาด้านความมั่นคงและสาธารณสุข ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีศูนย์ OSS ที่แม่สอด(ตาก) แต่แรงงานที่จะใช้บริการที่นี่ ต้องมาจากระบบ MOU เท่านั้น ซึ่งใช้เวลานานในการดำเนินการ จนเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีแรงงานลักลอบเข้ามาตามช่องทางธรรมชาติ
- **ข้อเสนอ:** จัดตั้งศูนย์ OSS ที่ด่านชายแดนสำคัญ เช่น แม่สอด (ตาก), ระนอง, กาญจนบุรี, หนองคาย, มุกดาหาร โดยให้แรงงานผ่านกระบวนการตรวจอัตลักษณ์ ตรวจสุขภาพ ทำใบอนุญาตทำงาน และออกวีซ่าทันที โดยไม่ต้องผ่านกระบวนการตาม MOU ซึ่งนายจ้างสามารถรับแรงงานเข้าสถานประกอบการได้รวดเร็ว ถูกต้องตามกฎหมาย และลดแรงกดดันต่อการใช้แรงงานนอกระบบ

2. เร่งรัดมาตรการตามมติคณะรัฐมนตรี (19 สิงหาคม 2568)

- **เหตุผล:** ที่ผ่านมารัฐบาลได้มีมติ ครม. เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน แต่ยังไม่เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างทันเวลา
- **ข้อเสนอ:** ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมติ ครม. โดยเร็ว เพื่อให้สถานประกอบการสามารถบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงานได้ทันทั่วทั้ง

3. ใช้แรงงานจากค่ายผู้ลี้ภัย (9 ค่าย)

- **เหตุผล:** ปัจจุบันมีผู้ลี้ภัยในค่ายพักพิงชั่วคราวที่อยู่ในวัยทำงานกว่า 48,000 คน ซึ่งเป็นทรัพยากรแรงงานที่สามารถนำมาใช้ทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนได้
 - **ข้อเสนอ:** ขอให้รัฐบาลเร่งแก้ไขข้อกฎหมายที่เป็นอุปสรรค และวางระบบให้นำแรงงานกลุ่มนี้เข้าสู่ระบบการทำงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย
-

4. เปิดช่องทางให้แรงงานกัมพูชาที่เดินทางกลับสามารถกลับเข้ามาทำงานต่อ

- **เหตุผล:** แรงงานกัมพูชาจำนวนมากที่กลับประเทศไปยังมีใบอนุญาตทำงานที่ถูกต้อง หากสามารถกลับเข้ามาทำงานต่อได้จะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานทันที
 - **ข้อเสนอ:** ให้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอนุญาตแรงงานกัมพูชาที่มีใบอนุญาตทำงานถูกต้องเดินทางกลับเข้ามาทำงานผ่านด่านชายแดนได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว โดยยังคงรักษาความมั่นคงของประเทศ
-

5. มาตรการดูแลแรงงานและครอบครัว

- **เหตุผล:** การบริหารจัดการแรงงานไม่ควรมุ่งเพียงการจัดหาแรงงานเท่านั้น แต่ต้องดูแลคุณภาพชีวิตของแรงงานและครอบครัวด้วย เพื่อให้แรงงานมีความมั่นคงในการทำงานในประเทศไทย
 - **ข้อเสนอ:**
 - การรักษาพยาบาลแรงงานและครอบครัวให้เข้าถึงสิทธิพื้นฐาน
 - การศึกษาของบุตรแรงงาน เพื่อป้องกันปัญหาสังคมและสร้างเสถียรภาพในระยะยาว
-

สรุป

การแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานจำเป็นต้องใช้มาตรการที่รวดเร็ว ทันสมัย และยั่งยืน การจัดตั้งศูนย์ One Stop Service ที่ชายแดน การเร่งรัดมติ ครม. การใช้แรงงานจากค่ายผู้ลี้ภัย การอำนวยความสะดวกให้แรงงาน กัมพูชาที่มีใบอนุญาตทำงานกลับเข้ามา และมาตรการดูแลแรงงานและครอบครัว จะช่วยให้ภาคอุตสาหกรรม และเศรษฐกิจไทยสามารถขับเคลื่อนได้อย่างต่อเนื่อง ไม่สะดุด และสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศทั้งด้าน เศรษฐกิจและสังคม

เพื่อรักษาขีดความสามารถในการผลิตและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงใคร่ขอเสนอให้หน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการตามแนวทางข้างต้นอย่างเร่งด่วน ทั้งนี้ หากได้รับการสนับสนุนจาก รัฐบาลในการกำหนดนโยบายและมาตรการดังกล่าว จะสามารถบรรเทาปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และรักษา ความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาวได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายสงวน แสงวงศ์กิจ)

ประธานสภาอุตสาหกรรมภาคตะวันออก

(นายจิววัฒน์ บวรอนันตโรจน์)

ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง